

رصد کارتخوان‌های معاف از مالیات

کارتخوان‌هایی که برای بعضی از مشاغل معاف از مالیات است و برای سایر مشاغل دیگر استفاده می‌شود، براساس میزان و تعداد مبلغ واریزی رصد می‌شوند. سخنگوی سازمان امور مالیاتی در واکنش به تبلیغات در خصوص کارتخوان‌های معاف از مالیات در فضای مجازی به ایرنا گفت: هیچ کدام از کارتخوان‌ها به حکم این که کارتخوان هستند فرد را مشمول مالیات نمی‌کنند؛ بلکه کارتخوان‌ها بعد از ساماندهی بانک مرکزی در اختیار افراد قرار می‌گیرند. از این رو بانک مرکزی موظف است که کارتخوان‌ها را در اختیار کسانی که پرونده مالیاتی دارند، قرار دهد. او افزود: اگر این دستگاه به پرونده مالیاتی متصل شود، وجوه واریزی از درآمد و فروش مورد محاسبه قرار می‌گیرد و در هر صنفی بنا بر فعالیتی که دارد، بخشی از میزان فروش که توسط دستگاه کارتخوان ثبت شده، مشمول مالیات می‌شود. او گفت: کارتخوان‌ها مجرای وجوه درآمدی هستند که وارد حساب‌های تجاری افراد می‌شود.

ابلاغ سیاست‌های جدید پولی

به منظور استمرار روند نزولی تورم تا پایان سال، اقدامات جدید بانک مرکزی در استفاده از ابزارهای سیاست پولی به‌زودی ابلاغ می‌شود. به گزارش ایسنا، محمد شیریچیان، معاون بانک مرکزی با اشاره به کاهش بیش از ۱۷ درصدی تورم نقطه‌به‌نقطه شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) از ابتدای امسال تا دی ماه و تداوم روند نزولی این شاخص در بازه زمانی مذکور، تأکید کرد: به‌زودی پس از اخذ مجوزهای قانونی لازم، اقداماتی جدید در استفاده بیشتر از ابزارهای سیاست‌های پولی به منظور اثربخشی هر چه بهتر و استمرار با قوت این روند نزولی تا پایان سال از سوی بانک مرکزی اعلام و اجرایی خواهد شد. او تصریح کرد: با اجرای سیاست‌های پولی فعلی، نرخ رشد ۱۲ ماهه نقدینگی از ۳۳/۱ درصد ابتدای امسال به حدود ۲۶ درصد براساس آخرین اطلاعات موجود کاهش یافته است.

افزایش تسهیلات دانش بنیان‌ها

شبکه تسهیلات و اعتبارات بانکی کشور در سال ۱۴۰۱ دو برابر سال ۱۴۰۰، ضمانت‌نامه برای دانش بنیان‌ها صادر کرده است و عدد ۵۵ هزار میلیارد تومان به بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ رسید. به گزارش ایسنا، احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و امور دارایی گفت: تلاش شده است اقتصاد کشور از متکی بودن به خام‌فروشی و وابسته به ذخایر معدنی به سمت اقتصاد دانش بنیان سوق داده شود. در هفته گذشته که از ۱۰۰ شرکت برتر حوزه صنعتی تقدیر شد، اعلام کردیم بسیاری از شرکت‌های بزرگ کشور نه متکی به ارزش افزوده ناشی از بهره‌وری و دانش، بلکه عمدتاً بر امتیاز منابع خدادادی تکیه دارند. این شرکت‌ها ناشی از دسترنج مغزافزارها و تلاش‌های علمی و صنعتی کشور نیستند.

۶میلیارد بدهید تا ۳۰۰میلیون بدهیم

هم میهن در یک گزارش میدانی، تبلیغات جدید بانک‌ها برای اعطای وام به خانوارها را صحت‌سنجی کرد

تسهیلات کارت اعتباری در ازای امتیازهای کسب‌شده از سپرده قرض‌الحسنه جاری مشتری، متناسب با ضرب اعطای تسهیلات و با توجه به شرایط درخواستی ایشان ۱۲، ۱۵ و ۱۸ درصد سالانه و در ازای امتیاز کسب‌شده از سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی، ۱۵ و ۱۸ درصد سالانه در نظر گرفته شده است. هم‌چنین مهلت بازپرداخت این تسهیلات به‌صورت یکجا، حداقل ۳ ماه و حداکثر یک سال و در صورت بازپرداخت اقساطی حداقل ۱۲ ماه و حداکثر ۳۶ ماه تعیین شده است. اما این شرایط فقط در سایت وجود دارد و به شعبه که مراجعه می‌کنی اساساً پرداخت این وام را منتفی می‌دانند. با خودم فکر می‌کنم بیچاره آن که واقعاً به وام نیاز دارد.

تناقض میان اطلاعات سایت و پاسخ‌های کارمندان باجه اعتبارات، گیج‌کننده است؛ برای همین نیز تصمیم می‌گیرم در بانک بعدی مستقیم به سمت رئیس شعبه بروم. این بانک، به ارائه تسهیلات اعتباری با شرایط مطلوب و ویژه مشهور است؛ سر می‌چرخم و خیلی زود می‌رسم رئیس شعبه را می‌یابم و امیدوارم این بار دیگر با تناقض اطلاعات سایت و داده‌های کارمندان بانک مواجه نشوم. از او می‌پرسم: «اگر ۵۰۰ میلیون تومان پول داشته باشم، تا سقف چه مبلغی می‌توانم وام بگیرم؟» پاسخ می‌دهد: «اگر پنج ماه پول خود را در بانک بخواهانی، تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان امکان وام گرفتن داری. از طرفی، سود بازگشت پول، چهار درصد و بازپرداخت، سه‌ماهه ۱۰ ماهه، بر اساس میانگین موجودی حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز است. اینجا دست کم زیر وعده تسهیلات‌دهی نمی‌زنند. هر چند بازپرداخت سه‌ماهه و ۱۰ ماهه کار را برای تسهیلات‌گیرنده بسیار دشوار می‌کند و با این شرایط از خیر گرفتن وام می‌گذرند.

وام نمی‌دهیم!

بانک ششم می‌گوید که امکان ارائه وام به مشتریان حقیقی خود را ندارند و نمی‌توانند تسهیلاتی در قالب وام به افراد حقیقی اعطا کنند. بانک بعدی هم عیناً همین دیکته نانوشتن را با عبارت متفاوت تکرار می‌کند. رئیس شعبه بانک بعدی با تأکید می‌گوید که در حال حاضر، اصلاً امکان اعطای تسهیلات به افراد حقیقی را ندارند.

مبلغ قسط وام، بیشتر از حداقل حقوق کار یک ماه

بانک بعدی، اخیراً تبلیغات زیادی برای پرداخت وام کرده است. آن‌طور که کارمندان این بانک توضیح می‌دهند، متقاضی باید پول خود را در یک حساب قرض‌الحسنه - که سودی به آن تعلق نمی‌گیرد - انتقال دهد. بعد از آن پول باید چند ماه در این حساب بماند تا امتیاز لازم اعطای وام را دریافت کند. سپس با گذشت یک ماه، فرد می‌تواند یک‌ششم پول خود را وام بگیرد. بعد از گذشت شش ماه هم این امکان وجود دارد که فرد با دو درصد کارمزد، معادل پول مانده در حساب خود را وام بگیرد. درست است که نرخ بهره به این وام تعلق نمی‌گیرد؛ اما متقاضی ملزم است که اقساط خود را در ۱۲ ماه تسویه کامل کند. یعنی برای یک وام ۳۰۰ میلیون تومانی، فرد باید بدهی خود را در ۱۱ قسط ۲۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومانی تسویه کند. یعنی هر قسط وام، تقریباً سه برابر حداقل حقوق کار است. بنابراین، دهک‌های کم‌برخوردار، هرگز از پس بازپرداخت آن برنمی‌آیند. یکی دیگر از شرایط دریافت این وام هم، معرفی دو ضامن با کسری حقوق است.

گروکشی بانکی

«ای خانم، کی بانک فکر ما بوده که بار دومش باشد؟» زنی که یک روزی کج‌شده صورت رنگ‌پریده‌اش را قاب گرفته، می‌گوید. از او که تازه فرم مخصوص وام را در یکی از شعبه‌های بانکی در جردن باز کرده بود، پرسیده بودم شرایط این وام جدید خوب است؟ جوابش این است: «امان نزدیک ظهر است و او هم این قدر عجله دارد که توضیح بیشتری نمی‌دهد. تند تند فرم را تحویل می‌دهد و تندتر از بانک خارج می‌شود. حدس می‌زنم کارمند یکی از همین شرکت‌های جردن است و مرخصی ساعتی گرفته است. یکی از هزاران کارمندی که هیچ چیزشان به آن نقطه شمالی شهر، با آسمان خراش‌های بزرگ و خرچ‌شان. جلوتر می‌روم که خودم هم شرایط تسهیلات بانک را بپرسم. جامی خورم. برای دریافت ۳۰۰ میلیون وام، حداقل دو ضامن نیاز است و باید تقریباً ۵۰۰ میلیون تومان پول، در یک حساب بخواهانی. با در نظر گرفتن این نکته که طی مدتی که پول‌تان در حساب مانده، هیچ سودی به پول شما تعلق نمی‌گیرد.

ناامید نمی‌شوم به بانک بعدی می‌روم. بعدی و بعدی و بعدی. خیلی تعجب‌آور نیست اما بر خلاف تبلیغاتی که هر روز در سطح شهر دیده می‌شود، بسیاری از این بانک‌ها حتی امکان اعطای تسهیلات در قالب وام به اشخاص حقیقی را ندارند. بنا بر مشاهده‌های میدانی خبرنگار هم‌میهن، از ۱۰ بانک مورد بررسی، چهار بانک امکان اعطای وام به کارسازان عادی را ندارند. البته: همین شش بانک هم چنان شرایط سختی برای اعطای تسهیلات دارند که فرد ترجیح می‌دهد قید وام را بزند و به بازارهای غیررسمی یا سیاه مانند نزول پول یا قرعه‌کشی‌های خانگی روی آورد.

تسهیلات مجازی غیر حقیقی

یکی از بانک‌های نیمه‌خصوصی، در سایت خود اطلاع‌رسانی کرده است: «تمامی مشتریان حقیقی، می‌توانند با افتتاح حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌گذاری در حساب مذکور به مدت حداقل سه ماه، متناسب با میزان سپرده خود، تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال تسهیلات قرض‌الحسنه با بازپرداخت حداکثر ۳۶ ماهه دریافت کنند.» ولی کارمند باجه تسهیلات همین بانک توضیح می‌دهد که آن‌ها اساساً طرحی برای اعطای وام به مردم عادی ندارند. می‌پرسم: «پس تسهیلاتی که تبلیغ می‌کنید به چه صورت پرداخت می‌شود؟» جواب می‌دهد: «این تسهیلات به‌صورت سرمایه‌گذاری بر پروژه‌ها و ایده‌های نوآورانه استارت‌آپی است.»

گشت‌گذار در ساختمان بانک‌ها نشان می‌دهد بانک‌ها مذکور، تنها مورد این چنینی نیست. کمی پایین‌تر از خیابان گلفام، ساختمان یک بانک دیگر است. از مسئول باجه اعتبارات سوال می‌کنم: «ببخشید با سپرده‌گذاری ۵۰۰ میلیون تومان پول، می‌توانم چقدر وام بگیرم؟» پاسخ می‌شنوم که اساساً چنین طرحی ندارند و وام نمی‌دهند. با وجود اینکه مسئول طرح‌های اعتباری این بانک هم از پاسخ دادن سر باز می‌زند، اما در سایت رسمی همین بانک، طرحی مخصوص برای مشتریانی که حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت عادی یا قرض‌الحسنه جاری افتتاح کرده‌اند، وجود دارد. حداقل مبلغ تسهیلات اعطایی به مشتریان در قالب این طرح ۱۰ میلیون تومان و حداکثر مبلغ ۲۰۰ میلیون تومان است. البته نرخ‌های سود بازپرداخت

مریم رحیمی
خبرنگار اقتصادی

تبلیغات بانک‌ها برای اعطای تسهیلات به مشتریان حقیقی، در چند ماه اخیر بسیار افزایش یافته است. چندین بانک معروف، مدعی شده‌اند که امکان ارائه تسهیلات وام به مشتریان حقیقی خود، یعنی مردم عادی، با شرایط بسیار مطلوب و ارقام میلیارد ریالی را فراهم کرده‌اند. با این وجود، مشاهده‌های میدانی خبرنگار «هم‌میهن» نشان می‌دهد، نظام بانکی، بخش زیادی از منابع خود را صرف اعطای وام‌های بلندمدت بنگاه‌های اقتصادی بزرگ می‌کند. به همین دلیل هم سهم خانوارها و حتی بنگاه‌های کوچک و متوسط از موهبت وام و تسهیلات کوچک‌تری که مدت‌زمان بازپرداخت اقساطش به نسبت تسهیلات کلان بسیار کمتر است، کم یا تقریباً هیچ است؛ زیرا بانک‌ها تمایل دارند تسهیلات خود را در اختیار صنایع بزرگ بگذارند؛ حتی با وجود اینکه در بسیاری از مواقع این بنگاه‌های بزرگ از بازپرداخت وام‌های دریافتی خود، سر باز زده‌اند. تازه این در حالی است که معمولاً بنگاه‌های بزرگ می‌توانند منابع مالی از طریق بازار سرمایه یا در قالب طرح‌هایی مانند اوراق گام دریافت کنند اما مردم عادی، بدون دانش و سرمایه کافی، امکان ورود به بازار سرمایه را ندارند.

از سوی دیگر و با وجود همه تبلیغاتی که بانک‌ها برای ارائه تسهیلات به خانوارها می‌کنند، شرایط اعطای وام به اشخاص حقیقی، گاه آن چنان سخت است که دریافت وام برای مردم عادی، تقریباً غیرممکن به نظر می‌رسد. برای مثال یک بانک دولتی که مدعی است طرح مطلوب قرض‌الحسنه دارد، شرط میانگین سپرده ۶ میلیارد تومانی یک‌ماهه دارد تا بانک مبلغ ۳۰۰ میلیون وام به آن‌ها با بازپرداخت ۶ ماهه بدهد. کسی هم نیست که بپرسد اگر شخصی شش میلیارد تومان پول داشته باشد، دیگر چه نیازی به ۳۰۰ میلیون تومان وام دارد؟

این میزان سپرده بنا به مدت بازپرداخت بین ۷۵۰ میلیون تومان تا ۶ میلیارد تومان متفاوت است. با این حال، سیاستگذار همواره بانک‌ها را به اعطای تسهیلات به مشتریان حقیقی تشویق کرده؛ گاه حتی پاراکنی فراتر گذاشته و بر برخی بانک‌ها را مجبور به اعطای وام می‌کند. وام‌هایی که مردم می‌گویند تقریباً هیچ دردی از آنان را دوا نمی‌کند. افرادی که در دهک‌های کم‌درآمد هستند، اساساً توانایی فراهم کردن شرایط دریافت وام را ندارند. آن‌هایی که به هر سختی‌ای که شده شرایط را فراهم می‌کنند، معتقدند این وام‌ها بیشتر، پاسخی ناصف‌وینمه برای رفع عطش نقدینگی خانواده‌هاست؛ زیرا تورم بیش از ۵۰ درصدی، قدرت خرید آنان را به شدت کاهش داده است. در واقع، حقیقت این است که مردم وام می‌گیرند تا پول پیش‌خانه دهند، مغازه اجاره کنند یا لوازم بخرند. شهریه دانشگاه بدهند، مغازه اجاره کنند یا لوازم بخرند. اقتصاددانان دلیل همه این مشکلات را دخالت سیاست‌گذار در نظام پولی می‌دانند؛ دخالتی که به اسم حمایت از خانوارها، اغنیا را غنی‌تر و فقرا را فقیرتر می‌کند.

